

Een visser bij het met ruwe olie vervuilde dorp Goi in Nigeria. Foto: George Osodi/Bloomberg

In het kort

- Shell heeft voor €15 mln een rechtszaak geschikt over enkele vervuilde dorpen in de Nigerdelta.
 - Eerder dit jaar won Shell een zaak die was aangespannen door vier Nigeriaanse weduwen.
 - En het Openbaar Ministerie sepondeerde deze zomer een onderzoek naar corruptie in Nigeria.
-

De mannen die het in 2008 opnamen tegen Shell zijn inmiddels allemaal overleden. Barizah Dooh, Chief Oguru, Elder Friday en Alali Efanga: zij woonden in de Nigerdelta toen daar in 2004 en 2007 grote olielekages waren. Dat werd een rechtszaak, ondersteund door Milieudefensie. Vier kleine boeren tegen een miljardenbedrijf: het contrast was enorm, maar na dertien jaar procederen, wonnen de boeren.

Dat was eind januari vorig jaar. Het gerechtshof in Den Haag oordeelde dat het olieconcern aansprakelijk was. 'Dit is een behoorlijke dreun voor Shell', concludeerde destijds Cees van Dam, hoogleraar Onderneming en Mensenrechten aan de Rotterdam School of Management. 'Shell heeft altijd heel makkelijk geroepen "sabotage", maar

heeft dat hier niet hard kunnen maken. Het bedrijf heeft daarvoor ook gevraagde informatie niet overhandigd.'

Vervolgens is er nog bijna twee jaar onderhandeld over de hoogte van de vergoeding. Die is uitgekomen op €15 mln. 'De schikking houdt geen erkenning van aansprakelijkheid in, en handelt alle vorderingen in verband met deze olielekages af', zo staat in een korte gezamenlijke verklaring van Shell en Milieudefensie, die vrijdag is gepubliceerd. Dat geld zal Shell Petroleum Development Company of Nigeria betalen 'ten gunste van de gemeenschappen en de individuele eisers'.

‘De schikking houdt geen erkenning van aansprakelijkheid in’

Verklaring Shell en Milieudefensie

Goed jaar

Daarmee was 2022, vanuit Shell-perspectief, een goed jaar als het gaat om het West-Afrikaanse land. In maart oordeelde het Haagse gerechtshof dat het bedrijf niet schuldig is aan omkoping in Nigeria in de jaren negentig, toen negen mannen werden opgehangen. Want dat Shell steekpenningen had betaald, zoals de weduwes van vier van de vermoorde mannen claimden, kon niet worden bewezen. In november werd bekend dat de vier weduwes de strijd tegen Shell staken.

En in juli seponeerde het Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek naar omkoping door Shell in Nigeria. Dat was naar aanleiding van een procedure bij de rechtbank in Milaan. Zowel Italië als Nederland deed strafrechtelijk onderzoek naar mogelijke omkoping door Shell van een voormalige president in Nigeria, om exploratierechten van een Nigeriaans offshoreolieveld weer in handen te krijgen. Op 19 juli 2022 is de Italiaanse strafzaak geëindigd in een vrijspraak van Shell. Daarom werd ook in Nederland de zaak geseponeerd.

De Nigeriaanse boer en visser Eric Dooh, zoon van Barizah Dooh, in de rechtbank in Den Haag na de uitspraak in de rechtszaak van Milieudefensie en vier Nigeriaanse boeren tegen Shell, in 2013. Foto: Pierre Crom/ANP

Publicitair drama

Milieudefensie noemt de nu voor €15 mln geschikte zaak 'baanbrekend', want een hoofdkantoor is verantwoordelijk gehouden voor het handelen van een dochterbedrijf in het buitenland. Dat zou nieuwe processen kunnen uitlokken. En Chima Williams, de Nigeriaanse advocaat die de zaak in behandeling had, kreeg dit jaar de Goldman Environmental Prize, een prestigieuze onderscheiding.

Financieel is de schikking volstrekt verwaarloosbaar. Gestuwd door de recordprijzen voor gas gaat het bedrijf dit jaar voor \$18,5 mrd aan eigen aandelen inkopen — wat eigenlijk een andere manier is om dividend uit te keren. Alleen was 'Nigeria' de voorbije dertig jaar publicitair wel een drama. Shell werd in dat land een synoniem voor corruptie, vervuiling en mensenrechtenschendingen.

‘Er zijn nog duizenden andere dorpen in de Nigerdelta waar de situatie hetzelfde is’

Milieudefensie

Of het bedrijf daar nu vanaf is, blijft de vraag. 'Er zijn nog duizenden andere dorpen in de Nigerdelta waar de situatie hetzelfde is', stelt Milieudefensie, doelend op de vervuiling en vissers die nauwelijks meer iets vangen. 'Daar verandert deze rechtszaak niets aan.'

Focus op offshore

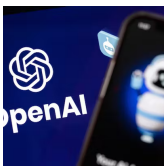
Maar een woordvoerder van Shell stelt dat er, nu deze drie zaken zijn afgerond, in

Nederland geen strafzaken meer lopen tegen Shell in Nigeria. Niet op dit moment althans. En als de voorbije rechtszaken iets hebben aangetoond, is dat zo'n proces altijd jaren duurt. Het aanklagen van Shell is dus zeker geen quick win.

Shell zelf wil ondertussen weg van het Nigeriaanse vasteland. Het gros van het personeel van de Shell Petroleum Development Company of Nigeria bestaat sowieso uit locals. Shell heeft enkele jaren geleden al gezegd dat het zich in Nigeria alleen wil toeleggen op olie en gas op zee, dus offshore.

Momenteel lopen er geen gesprekken over de verkoop van de installaties en de fabrieken die Shell heeft op het vasteland, zegt de woordvoerder. Shell claimt dat sabotage hoofdzakelijk de vervuiling veroorzaakt. De Nigerdelta is onveilig, er is piraterij en oliediefstal, mensen worden ontvoerd. Al stelt Shell dat die onveiligheid niet de reden is dat het bedrijf weg wil uit de delta.

Meer bedrijfsleven

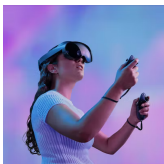
3 min leestijd

Aantal gebruikers ChatGPT groeit met recordsnelheid naar 100 miljoen

2 min leestijd

Shell verdubbelt winst naar bijna \$40 mrd dankzij hoge olie- en gasprijzen

4 min leestijd

Beleggers juichen nu Facebook-moeder zich gaat richten op geld verdienen

1 min leestijd

Dagkoers: Accountant zijn is niet sexy genoeg